

Asia: VN/15822/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta (yksityiset digipostipalvelut)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetushallitus kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriön esityksestä.

Opetushallitus pitää hallituksen esityksen tavoitteita lähtökohtaisesti myönteisenä. Kansalaisen/hallinnon asiakkaan mahdollisuus valita itse palvelu viranomaisviestien vastaanottamiseen voi lisätä asioinnin sujuvuutta ja saavutettavuutta sekä viranomaisviestien tavoitavuutta.

Opetushallitus haluaa nostaa seuraavat seikat esiin erityisesti kansalaisen mutta myös viranomaisen oikeusturvan näkökulmasta.

Vastuunjako viranomaisen ja yksityisen digipostipalvelun välillä tulee olla selkeä. Vastuu tiedoksiannon lainmukaisuudesta ja oikeusvaikutuksista tulee säilyä yksiselitteisesti viranomaisella. Viranomaisen pitää voida jälkikäteen osoittaa mihin viestinvälityspalveluun asiakirja on toimitettu ja/tai milloin se on asetettu vastaanottajan saataville. Tietojen tulisi olla helposti tarkistettavissa jälkikäteen viranomaisen järjestelmästä, tämä edistää sekä kansalaisen että viranomaisen oikeusturvaa.

Esitys ei muuta tiedonhallintalain eikä arkistolainsäädännön velvoitteita ja on tärkeää, että esityksen toimeenpanossa korostetaan sitä, että yksityiset digipostipalvelut eivät ole viranomaisen asiakirjojen säilytys- tai arkistointipaikkoja. Näin ollen kaikki oikeusvaikutteiset asiakirjat ja niiden lähetysversiot on säilytettävä viranomaisen omissa järjestelmissä

Häiriötilanteissa viranomaisen on oltava varautunut häiriötilanteisiin ja käytössä on oltava vaihtoehtoiset tiedoksiantomenettelyt. Häiriötilanteita varten pitää olla selkeä vastuunjako siitä mikä taho hoitaa häiriöön liittyvästä tiedotuksesta. Häiriötilanteen mahdollisen tiedoksiannon ajankohta pitää olla todennettavissa jälkikäteen.

Kansalaisen näkökulmasta tarvitaan selkeää ohjeistusta digipostipalveluiden käytöstä, jotta kansalaisella on selkeä käsitys siitä, mistä tahoista ja minkälaisia viestejä hän saa valitsemaansa digipostipalveluun. Viranomaisen näkökulmasta esitykseen liittyen tarvitaan selkeää ja yhdenmukaista ohjeistusta sekä vastuunjaon selkeyttämistä suhteessa yksityisiin digipostipalveluihin. On myös huomattava, että viranomaiset voivat tarvita asiantuntijajärjestelmien kehittämistä tiedoksiantotietojen dokumentoimiseksi.

Grönholm Annika
Opetushallitus